

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1120 1 IR 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 27 STRAIPSNIO
PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS
POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ĮSTATYMO NR. I-1495 1 STRAIPSNIO
PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 2, 23, 24, 37, 41
IR 42 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOBILIZACIJOS IR
PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-1623 6 IR 7 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau kartu – Įstatymų projektai) rengimą paskatino teisinio reguliavimo, užtikrinančio krašto apsaugos sistemos reikmėms skirtos priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingos karinės infrastruktūros efektyvią plėtrą ir tobulinimą, poreikis.

Pasikeitus valstybės ir pasaulio geopolitinei padėčiai kilo poreikis skubiai vystyti priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingą karinę infrastruktūrą. Krašto apsaugos tikslams reikalinga teritorija (žemės sklypas) ir infrastruktūra, būtina priimančiosios šalies paramai užtikrinti, šiuo metu negali būti vystoma greitai ir efektyviai, nes teritorijų planavimo, žemės sklypų formavimo, naudojimo paskirties ir (ar) būdo nustatymo procedūros, atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio vertinimo, statybą leidžiančių dokumentų išdavimo ir statybos užbaigimo procedūros užtrunka pernelyg ilgai. Pavyzdžiui, pagal galiojančią Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo reglamentavimą, kai krašto apsaugai užtikrinti būtinas teritorijų vystymas nenumatytas savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens bendruosiuose planuose, savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrojo plano koregavimo procedūros gali užtrukti iki 2 metų (tuo atveju, kai savivaldybės administracijos direktorius, gavęs Krašto apsaugos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos pasiūlymą, priima sprendimą dėl atitinkamo bendrojo plano koregavimo pradžios ir planavimo tikslų), o jei savivaldybės administracijos direktorius atmeta pasiūlymą, teritorijos krašto apsaugai užtikrinti vystymas tampa neįmanomas. Pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymo reglamentavimą naujo valstybinės žemės sklypo suformavimas krašto apsaugos tikslams (formuojant valstybinės žemės sklypus krašto apsaugos tikslams išimties netaikomos) ar pertvarkant krašto apsaugos tikslams naudojamus žemės sklypus užtrunka iki 8 mėn., atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros iki 3 mėn., poveikio vertinimo procedūros trunka iki 8 mėn.

Atsižvelgiant į tai, kad dabartinis teisinis reglamentavimas ir nustatytos procedūros, susijusios su paminėtų teritorijų planavimo dokumentų koregavimu, žemės sklypų formavimu ir (ar) pertvarkymu, naudojimo paskirties ir (ar) būdo nustatymu, atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimu ar poveikio vertinimu, statybą leidžiančių dokumentų gavimu ir statybos užbaigimu, apsunkina tinkamą priimančiosios šalies paramos funkcijų bei Lietuvos Respublikos prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų vykdymą, nustatytas poreikis keisti minėtų įstatymų nuostatas siekiant, kad būtų paspartintas priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingos infrastruktūros plėtros projektų įgyvendinimas pagal nurodytus sąjungininkų poreikius. Sąjungininkų poreikių formavimas tiesiogiai susijęs su kintančia valstybės geopolitine padėtimi, poreikiu užtikrinti regiono saugumą, pavyzdžiui, šiuo metu poreikis tiesiogiai susijęs su dviem teritorijomis kariniams objektams

(batalionams) įkurti Šilalės, Kelmės, Telšių rajonuose, Rietavo savivaldybėje, Kauno arba Kėdainių rajonuose arba Ukmergės rajone, taip pat teritorija su 100 m krantine Lietuvos kariuomenės poreikiams Šventosios jūrų uoste, kitomis teritorijomis.

Įstatymų projektų tikslas – atsisakyti Teritorijų planavimo įstatymo nuostatų taikymo karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, išvardytai Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše, supaprastinti naujų valstybinės žemės sklypų, skirtų krašto apsaugos tikslams, naudojamų valstybinės žemės sklypų, skirtų krašto apsaugos tikslams, pertvarkymą, statybą leidžiančių dokumentų išdavimo ir statybos užbaigimo procedūras, netaikyti reikalavimo atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio vertinimo procedūras ir kartu sutrumpinti krašto apsaugos reikmėms skirtos priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingos karinės infrastruktūros plėtros terminus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų rengimą inicijavo Krašto apsaugos ministerija. Įstatymų projektus parengė Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545, el. p. Judita.Nagiene@kam.lt) Įstaigų teisinės priežiūros skyriaus (skyriaus vedėjo funkcijas atliekanti Jūratė Bakšytė-Lozorkevičienė, tel. 8 706 80 908, el. p. jurate.baksyte-lozorkevicienne@kam.lt) patarėjas mjr. Rimgaudas Mockus (tel. (8 5) 263 5949, el. p. Rimgaudas.Mockus@kam.lt) ir Krašto apsaugos ministerijos Logistikos departamento (direktorius Eimantas Juodzevičius, tel. (8 5) 273 5833, el. p. Eimantas.Juodzevicius@kam.lt) Infrastruktūros valdymo skyriaus (viršininkas mjr. Algis Šlepikas, tel. 8 706 80 831, el. p. algis.slepikas@kam.lt) viešojo administravimo specialistė Jurgita Urbonaitė, tel. 8 706 80 513, el. p. Jurgita.Urbonaite@kam.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Teritorijų planavimas

Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad krašto apsaugos tikslams skirtų teritorijų žemės valdytojai ir naudotojai vadovaujasi vietovės lygmens bendrojo plano sprendiniais, jeigu jis neparengtas – savivaldybės lygmens bendrojo plano sprendiniais, o neurbanizuotose ar neurbanizuojamose teritorijose – ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, t. y. veikla šiose teritorijose turi neprieštarauti teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams.

Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija šio įstatymo 28 straipsnio 7 dalyje nurodytais atvejais Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis gali teikti savivaldybei pasiūlymus dėl savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrojo plano koregavimo. Savivaldybės administracijos direktorius per 5 darbo dienas nuo Krašto apsaugos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos pasiūlymo gavimo dienos priima sprendimą dėl atitinkamo bendrojo plano koregavimo pradžios ir planavimo tikslų arba motyvuotai šį pasiūlymą atmeta.

Teritorijų planavimo įstatymo 28 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad Krašto apsaugos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos iniciatyva savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrieji planai koreguojami, kai krašto apsaugai užtikrinti būtinas teritorijų vystymas nenumatytas savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens bendruosiuose planuose. Šiais atvejais savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrojo plano koregavimas finansuojamas atitinkamai iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Teritorijų planavimo įstatyme nustatyta, kad teritorijų planavimo dokumentuose grafiškai ir raštu pateikiami teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos priemonių, teritorijų vystymo reikmių ir sąlygų sprendiniai. Taigi, tais atvejais, kai savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose krašto apsaugai užtikrinti būtinas teritorijų vystymas nenumatytas, nepakeitus paminėtų teritorijų planavimo dokumentų, krašto apsaugai reikalingos teritorijos (-ų)

vystymas negalimas, tokiu atveju būtina inicijuoti paminėtų teritorijų planavimo dokumentų koregavimą. Pažymėtina, kad Krašto apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija turi tik inicijavimo teisę dėl savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų koregavimo, tačiau sprendimo priėmimo teisė dėl koregavimo suteikta savivaldybės administracijos direktoriui, kaip ir motyvuoto sprendimo atmesti Krašto apsaugos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos pasiūlymą inicijuoti paminėtų teritorijų planavimo dokumentų koregavimą.

Teritorijų planavimo procesą sudarančios procedūros, kai yra priimamas savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas koreguoti paminėtus teritorijų planavimo dokumentus, tęsiasi ilgai ir gali trukti iki 2 metų.

Žemės sklypų formavimas

Žemės įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta žemėtvarkos planavimo dokumentų sistema, t. y. specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentai ir žemės valdos projektai. Žemės įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kokiais atvejais yra rengiami Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentai, kurių pagrindu formuojami žemės sklypai. Siekiant suformuoti naują valstybinės žemės sklypą, reikalingą naudoti krašto apsaugos tikslams, ar pertvarkyti valstybinės žemės sklypus (žemės sklypą), reikia rengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo procesas užtrunka iki 8 mėn. Pažymėtina, kad Žemės įstatymo 40 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad, patvirtinus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nustatyta tvarka atliekami kadastriniai matavimai. Žemės sklypų kadastrinių matavimų atlikimo procedūros (kadastro duomenų nustatymo) trukmė priklauso nuo formuojamo žemės sklypo ploto, formuojamo žemės sklypo gretimybių, žemės sklypo ribų paženklavimo proceso ir gali užtrukti iki 3 mėn.

Statybą leidžiančių dokumentų išdavimas

Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 27 straipsnyje išimtis dėl statybą leidžiančių dokumentų išdavimo taikytina krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose statant naują neypatingą ir nesudėtingą statinį. Ypatingųjų statinių statybai, jų rekonstravimui, kapitalinio remonto atlikimui ar griovimui išimties nėra taikytinos.

Dėl reikalavimo gauti statybą leidžiantį dokumentą būtina vykdyti statybos užbaigimo procedūras, susijusias su Statybos įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje numatyto Statybos užbaigimo akto surašymu.

Tokių reikalavimų įgyvendinimas infrastruktūros plėtros procese trunka ne trumpiau kaip 4 mėnesius.

Poveikio aplinkai vertinimas

2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2011/92/ES](#) dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (toliau – Direktyva [2011/92/ES](#)) 1 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybės narės gali nuspręsti, atsižvelgdamos į kiekvieną konkretų atvejį, jei taip numato nacionalinės teisės aktai, netaikyti Direktyvos [2011/92/ES](#) projektams arba projektų dalims, kurių vienintelis tikslas – gynyba, arba projektams, kurių vienintelis tikslas – atsakas į civilines avarijas, jei jos mano, kad toks taikymas turėtų neigiamą poveikį siekiant tų tikslų. Direktyvoje [2011/92/ES](#) numatytos išimties galimybė yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymų projektais siekiama sutrumpinti procedūras, kurios trunka ilgą laiką ir apsunkina krašto apsaugos reikmėms skirtos priimančiosios šalies paramai užtikrinti reikalingos

karinės infrastruktūros plėtrą pagal poreikius. Atsižvelgiant į tai, Įstatymų projektais siūlomi teisinio reglamentavimo pakeitimai:

1) Dėl Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto

Šiuo įstatymo projektu siekiama nustatyti Krašto apsaugos ministerijos pareigą esant poreikiui vystyti karinę infrastruktūrą, reikalingą priimančiosios šalies poreikiams užtikrinti, rengti ir teikti Vyriausybei tvirtinti karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašą. Sąraše nurodoma karinė infrastruktūra suprantama taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 2 dalies 11 punkte. Karinė infrastruktūra būtų vystoma valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje. Atitinkamai ir Vyriausybė, įgyvendindama savo įgaliojimus mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos srityje, tokį sąrašą tvirtintų. Tvirtinamame sąraše būtų nurodoma reikalingos karinės infrastruktūros paskirtis ir jai vystyti reikalinga teritorija ar žemės sklypai, nuosavybės teise priklausančios valstybei, bei vieta Lietuvos regione. Karinės infrastruktūros ir jai statyti reikalingų teritorijų (žemės sklypų) poreikis priklausys nuo sąjungininkų išreikšto poreikio priimančiajai šaliai. Sąjungininkų karinės infrastruktūros poreikių formavimas priimančiajai šaliai tiesiogiai susijęs su kintančia valstybės geopolitine padėtimi ir poreikiu užtikrinti regiono saugumą, todėl netikslinga nustatyti karinės infrastruktūros poreikių formavimo kriterijus ar gaires. Teritorijos (žemės sklypai), reikalingos karinei infrastruktūrai vystyti, būtų parenkamos įvertinus urbanizuotas teritorijas, kraštovaizdį, gamtos ir kultūros paveldą, suderinus tose teritorijose esamas veiklas su karine veikla.

Karinės infrastruktūros sąrašas, prieš teikiant jį tvirtinti Vyriausybei, bus derinamas su Aplinkos ministerija, kaip institucija, kuri pagal savo veiklos srities kompetenciją galės įvertinti kiekvieną į sąrašą įtrauktą objektą. Toks suderinimas reiškia ne tik pastangas pasiekti bendrą poziciją dėl derinamo sąrašo turinio, bet ir suderinimo fakto patvirtinimą bei atsakomybės už tokio sprendimo priėmimą. Tokiu pasirinktu teisinio reguliavimo būdu siekiama, kad Vyriausybės tvirtinamas karinės infrastruktūros sąrašas patektų ne vien į jį turinčio parengti viešojo administravimo subjekto (Krašto apsaugos ministerijos) veiklos sritį, bet ir į administravimo sritį to subjekto (atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimo procedūrų atlikimas priskiriamas Aplinkos ministerijai), su kuriuo būtina teisės aktą suderinti. Toks privalomas aukštesnės galios teisės aktų pagrindu nustatytas suderinimas skiriasi nuo įprastinio išvadų, pastabų ir pasiūlymų apie teisės akto projektą pareiškimo, kurį teisės aktų rengimo procese atlieka suinteresuotos institucijos.

2) Dėl Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto

Šio įstatymo projekto 1 straipsniu siekiama nustatyti, kad Teritorijų planavimo įstatymo nuostatos būtų netaikomos karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, nurodytai Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše. Toks reguliavimas sudarys sąlygas krašto apsaugai užtikrinti būtinų teritorijų vystymą su nurodyta karine infrastruktūra, nekoreguojant savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų, kai tokių teritorijų vystymas nenumatytas savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens bendruosiuose planuose.

Teritorijų planavimo įstatymo projekto 2 straipsniu siūloma nustatyti, kad karinės infrastruktūros projektų sprendiniai turi aukštesnę teisinę galią už savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir privalomai taikomi savivaldybėms rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai privalomi valstybės lygmens ir žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams, o karinės infrastruktūros projektais suformuotose ar pertvarkytose teritorijose teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai galioja tiek, kiek jie neprieštarauja karinės infrastruktūros projektų sprendiniams. Pažymėtina, kad pagal siūlomą teisinį reguliavimą duomenys apie teritorijas, skirtas karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pagal Vyriausybės

patvirtintą sąrašą būtų integruojami į atitinkamos savivaldybės atitinkamus savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendruosius planus, vadovaujantis Žemės įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalimi siūloma nuostata: „Vyriausybės nutarimu patvirtintų karinės infrastruktūros projektų sprendiniai, rengiant, keičiant ar koreguojant atitinkamos savivaldybės lygmens bendrąjį planą, integruojami į atitinkamo bendrojo plano sprendinius“. Siūlomas teisinis reglamentavimas užtikrins sąjungininkų poreikius per kuo trumpesnius terminus užtikrinti reikiamą karinę infrastruktūrą, nelaukiant, kol bus pakoreguoti savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrieji planai, tačiau sudarant teisinį pagrindą teritorijų planavimo dokumentus tikslinti pagal jau esančius faktinius duomenis.

Pastebėtina, kad teritorijų (žemės sklypų), reikalingų karinei infrastruktūrai pagal Vyriausybės tvirtinamą sąrašą statyti, pasirinkimas priklausys nuo sąjungininkų išreikšto poreikio, atsižvelgiant į karinės infrastruktūros paskirtį bei jos galimas išdėstymo schemas atitinkamuose Lietuvos regionuose. Teritorijos (žemės sklypai) numatytuose Lietuvos regionuose bus pasirenkamos įvertinus urbanizuotas teritorijas, kraštovaizdį, gamtos ir kultūros paveldą, suderinus tose teritorijose esamas veiklas su karine veikla. Pažymėtina, kad taip pat būtų atsižvelgiama į jau esančius inžinerinės infrastruktūros objektus (keliai, inžineriniai tinklai ir pan.) bei į savivaldybių teritorijų ar jų dalių bendruosiuose planuose numatytus inžinerinės infrastruktūros koridorius (susisiekimo komunikacijas ir inžinerinius tinklus), valstybei svarbių projektų teritorijas, laisvų ekonominių zonų teritorijas, investicinių projektų teritorijas ir kitas valstybei svarbias teritorijas.

Siūlomu teisiniu reguliavimu pasirinkta teisinio poveikio priemonė yra tinkamiausia tikslui pasiekti ir užtikrinti Teritorijų planavimo įstatymu siekiamus tikslus.

3) Dėl Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto

Šiuo įstatymo projektu siekiama įtvirtinti naują žemėtvarkos planavimo dokumento – žemės valdos projekto – rūšį – karinės infrastruktūros projektą, kuriuo būtų supaprastintos žemės sklypų formavimo, pertvarkymo procedūros ir kiti veiksmai, apibūdinantys žemės sklypų fizinius duomenis. Šio dokumento pagrindu žemės sklypai formuojami ir pertvarkomi tik tais atvejais, kai jie reikalingi karinei infrastruktūrai, nurodytai Vyriausybės nutarimu patvirtintame karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąraše. Vyriausybės tvirtinamas karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašas laikomas pagrindu inicijuoti karinės infrastruktūros projekto rengimą. Šiame įstatymo projekte įtvirtinama, kad karinės infrastruktūros projekto rengimo tvarką nustato institucijos pagal jų veiklos reguliavimo sritį, t. y. pagal šiuo metu galiojantį teisinį reglamentavimą žemės ūkio ministras ir krašto apsaugos ministras. Karinės infrastruktūros projektai tvirtinami Vyriausybės nutarimu (šio projekto 4 str. 2 d.). Karinės infrastruktūros projektų tvirtinimas Vyriausybės nutarimu šiems projektams suteiks aukštesnę teisinę galią prieš savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir karinės infrastruktūros projektų sprendiniai bus privalomai taikomi savivaldybėms rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Analogiškos nuostatos yra įtvirtintos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 23 straipsnyje, kai valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentus tvirtina Vyriausybė, o tokių projektų teritorijų planavimo dokumentų lygmuo ir jų sprendinių privalomumas nustatytas Teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje. Karinės infrastruktūros projektų lygmuo ir jų sprendinių privalomumas įtvirtinamas Teritorijų planavimo įstatymo projekto 2 straipsnyje. Karinės infrastruktūros projekto sąvoka apibrėžiama šio projekto 1 straipsnyje.

Atsižvelgiant į tai, kad gali būti poreikis nustatyti servitutą prieiti ar privažiuoti, tiesti inžinerinės infrastruktūros tinklus (požemines ir antžemines komunikacijas), kelius ir takus prie teritorijų, reikalingų karinei infrastruktūrai, nurodytai Vyriausybės patvirtintame karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąraše, šio projekto 2 straipsniu nustatomi subjektai (Krašto apsaugos ministerija arba kita krašto apsaugos institucija, pvz., Lietuvos kariuomenė, naudojanti valstybinės žemės sklypą), turintys teisę išreikšti valią dėl servituto reikalingumo, bei nurodomos institucijos, atsakingos už nuostolius, patiriamus dėl

servituto nustatymo, kai servitutas susijęs su karinės infrastruktūros, nurodytos Vyriausybės tvirtinamame sąraše, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, vystymu.

Šio projekto 3 straipsniu nustatoma, kad tais atvejais, kai bus formuojamas naujas valstybinės žemės sklypas, būtinas karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, nurodytai Vyriausybės tvirtinamame sąraše, žemės sklypo naudojimo paskirtis ir (ar) naudojimo būdas bus nustatomi rengiant žemės valdos projektą – karinės infrastruktūros projektą, neatsižvelgiant į savivaldybių teritorijų ar jų dalių bendruosiuose planuose nustatytus žemės sklypų naudojimo paskirtis ir (ar) būdus.

Karinės infrastruktūros projektas bus rengiamas ir tais atvejais, kai valstybinės žemės sklypas teisės aktų nustatyta tvarka jau yra suformuotas, tačiau nustatytas žemės naudojimo būdas neatitinka karinei infrastruktūrai vystyti nustatyto žemės naudojimo būdo (teritorija krašto apsaugos tikslams). Žemės įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad valstybinės žemės sklypai, reikalingi karinei infrastruktūrai, reikalingai priimančiosios šalies paramai užtikrinti, nurodytai Vyriausybės tvirtinamame sąraše, šių žemės sklypų nustatyta pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas keičiami pagal karinės infrastruktūros projektą. Taip pat nustatoma, kad tokį sprendimą priima Vyriausybė, tvirtindama karinės infrastruktūros projektą.

Priėmus siūlomus įstatymo pakeitimus, valstybinės žemės sklypų, reikalingų karinei infrastruktūrai, nurodytai Vyriausybės nutarimu patvirtintame karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąraše, suformavimo, pertvarkymo ir (ar) naudojimo paskirties ir (ar) naudojimo būdo pakeitimo procesai sutrumpės iki 3 metų.

4) Dėl Statybos įstatymo Nr. I-1240 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto

Šiuo projektu keičiamas 27 straipsnis, kuriame numatomos išimties dėl statybą leidžiančių dokumentų išdavimo privalomumo statant, rekonstruojant, kapitališkai remontuojant ar griauinant ypatinguosius statinius krašto apsaugos tikslams skirtose teritorijose. Ypatingiesiems statiniams išliktų tos pačios Statybos įstatyme numatytos procedūros, kaip ir šiuo metu taikomos neypatingiems statiniams, t. y. statinio projekto ekspertizė, statinio ekspertizė (Statybos įstatymo 34 str.), statinio statybos techninė priežiūra (Statybos įstatymo 35 str.), statinio projekto vykdymo priežiūra (Statybos įstatymo 36 str.), reikalavimai, susiję su statinių naudojimu (Statybos įstatymo 47 str.), informacijos apie statybos pradžią, rangovų ir pagrindinių statybos sričių vadovų pasamdymą ar paskyrimą paskelbimas (Statybos techninio reglamento 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ (toliau – STR 1.05.01:2017) Septintas skirsnis). Atsižvelgiant į tai, statinių projektų ir statybos kokybė nenukentėtų, nes būtų užtikrinamos būtinos priežiūros procedūros.

Dėl numatomų pakeitimų taip pat taptų nereikalinga vykdyti statybos užbaigimo procedūras, susijusias su Statybos įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje numatyto Statybos užbaigimo akto surašymu, taip pat būtų nereikalinga statinio (dalies) ekspertizės rangovui tvirtinti deklaraciją apie statybos užbaigimą, kaip numatyta Statybos įstatymo 28 straipsnio 3 dalyje. Statyba būtų užbaigiama pagal STR 1.05.01:2017 penkto skyriaus ketvirtąjį skirsnį – deklaracijos apie statybos užbaigimą surašymas (vietoje statybos užbaigimo akto surašymo).

Numatyti pakeitimai leistų sutrumpinti krašto apsaugai reikalingos infrastruktūros sukūrimo terminus (statant ypatinguosius statinius) vidutiniškai nuo 4 mėnesių (leidimo išdavimo procedūros atsisakymas ir statybos užbaigimo akto surašymo procedūros pakeitimas). Į minėtą terminą įskaitomas ir laiko tarpas, reikalingas būtiniams dokumentams, teikiamiems su prašymu statybos leidimui išduoti ar statybos užbaigimo aktui surašyti, parengti. Pažymėtina, kad tokie terminai grindžiami praktiniais pavyzdžiais, kai dėl derinimo procedūrų, techninių nesklandumų statybą leidžiantis dokumentas išduodamas per 2 ar daugiau mėnesių (pvz., Karinės technikos aptarnavimo bazės Karaliaus Mindaugo g. 11, Ruklos k., Jonavos r. sav. statybos projekto leidimo prašymas pateiktas 2021-07-08, leidimas gautas 2021-09-29). Atitinkamai kelis mėnesius užtrunka ir procedūros dėl statybos užbaigimo dokumentų surašymo.

5) Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto

Šiuo įstatymo projektu, atsižvelgiant į Direktyvos [2011/92/ES](#) 1 straipsnio 3 dalyje numatytą išimties taikymo galimybę, priimančiosios šalies paramos tikslus ir uždavinius, krašto apsaugos tikslus bei jais sukuriamą naudą užtikrinant nacionalinio saugumo interesus bei įvertinus, kad informacijos apie planuojamos ūkinės veiklos – Lietuvos kariuomenės karinėse teritorijose planuojamus objektus (duomenys apie Lietuvos kariuomenės ir NATO sąjungininkų infrastruktūrą, jos paskirtį ir vietą, planuojamą saugoti karinę techniką ir pan.) – viešinimas gali padaryti žalos ir neigiamą poveikį valstybės gynybos tikslams, o sprendimų dėl karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, atveju sprendimai turi būti priimami skubos tvarka, siekiant tinkamo ir savalaikio reikalingų objektų įsteigimo, o papildomas derinimas su atsakingąja institucija dėl išimties taikymo reikalauja papildomų žmogiškųjų ir laiko išteklių, nustatoma išimtis dėl ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir dėl planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo, susijusio su karine infrastruktūra, reikalinga priimančiosios šalies paramai užtikrinti, išvardyta Vyriausybės patvirtintame sąraše. Siekiant užtikrinti Direktyvos [2011/92/ES](#) nuostatos, kad valstybės narės gali apsispręsti, atsižvelgdamos į kiekvieną konkretų atvejį, įgyvendinimą, sąrašas prieš teikiant jį tvirtinti Vyriausybei bus derinamas su Aplinkos ministerija, kuri pagal kompetenciją galės įvertinti kiekvieną į sąrašą įtrauktą objektą. Taip bus užtikrinta, kad į Vyriausybės tvirtinamą sąrašą bus įrašoma karinė infrastruktūra, jei atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimo procedūrų atlikimas darys neigiamą poveikį valstybės gynybos tikslams.

Siūlomo teisinio reguliavimo poveikio priemonė, taikant išimtį dėl planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir dėl konkrečios karinės infrastruktūros, nurodytos Vyriausybės tvirtinamame sąraše, poveikio aplinkai vertinimo, yra tinkamiausia pasiekti keliamus tikslus ir efektyvesnė nei išimčių teisiniame reguliavime nustatymas visai karinei infrastruktūrai.

Atsižvelgiant į tai, kad sąjungininkų poreikių formavimas yra tiesiogiai susijęs su kintančia valstybės geopolitine padėtimi, poreikiu užtikrinti regiono saugumą, o šiuo metu jau formuojami poreikiai yra susiję su dviem teritorijomis kariniams objektams (batalionams) įkurti Šilalės, Kelmės, Telšių rajonuose, Rietavo savivaldybėje, Kauno arba Kėdainių rajone arba Ukmergės rajone, taip pat teritorija su 100 m krantine Lietuvos kariuomenės poreikiams Šventosios jūrų uoste, taip pat kitomis teritorijomis, siūloma įstatymų įsigaliojimo data – 2022 m. spalio 1 d. Siekiant užtikrinti Įstatymų projektų nuostatų galiojimą įsigaliojus jau priimtiems teisės aktams, kartu su Įstatymų projektais teikiami ir jau priimtų įstatymų pakeitimų projektai, į kuriuos inkorporuotos Įstatymų projektų nuostatos:

1) Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1311 pakeitimo įstatymo projektas;

2) Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 3, 8, 10, 12, 19, 22, 24, 27, 28, 33, 34, 39, 42, 46, 49, 53 straipsnių, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 27¹, 52¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-340 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymus bus sudarytos sąlygos operatyviai užtikrinti priimančiosios šalies poreikius, greičiau ir sklandžiau sukurti reikalingą karinę infrastruktūrą, taip darant teigiamą poveikį Lietuvos nacionaliniam saugumui.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymai kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Ar Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymų projektų paketas teikiamas, siekiant sisteminių pakeitimų teisinėje sistemoje, todėl nereikės keisti kitų įstatymų.

10. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Žemės įstatymo projekte vartojama sąvoka ir ją įvardijantis terminas derinamas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

1. Įgyvendinant Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymą turės būti priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąrašo patvirtinimo.

2. Įgyvendinant Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 23, 24, 37, 41 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymą turės būti:

2.1. pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimas Nr. 1073 „Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo patvirtinimo“;

2.2. pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 14 d. nutarimas Nr. 1289 „Dėl Žemės servitutų nustatymo administraciniu aktu taisyklių patvirtinimo“;

2.3. priimtas žemės ūkio ministro ir krašto apsaugos ministro įsakymas dėl karinės infrastruktūros projektų, siekiant vystyti karinę infrastruktūrą, nurodytą Vyriausybės nutarimu patvirtintame karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, sąraše, rengimo tvarkos nustatymo;

2.4. pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. spalio 14 d. nutarimas Nr. 1290 „Dėl Kvalifikacijos pažymėjimų žemėtvarkos planavimo dokumentams rengti išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo ir profesinių žinių patikrinimo testo organizavimo taisyklių patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Karinės infrastruktūros projektų rengimas ir karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, vystymas bus finansuojamas iš Krašto apsaugos ministerijai skiriamų valstybės biudžeto lėšų, nevirsijant Krašto apsaugos ministerijai atitinkamiems metams numatytų asignavimų. Reikalingos lėšos bus naudojamos atsižvelgiant į sąjungininkų

išreikštą būtiną karinės infrastruktūros plėtros poreikį, remiantis valstybės ir pasaulio geopolitinę padėtimi, atsižvelgiant į tai, iš anksto neįmanoma tiksliai nustatyti, kokią įtaką finansams turės įstatymų pakeitimai.

14. Rengiant Įstatymų projektus gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus negauta specialistų vertinimų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Teritorijų planavimas, statinių statyba, karinė infrastruktūra.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
